

Anvisningar för läraren

Gamla yrken på foton

Lärresurs för lågstadiet: omgivningslära, samhällslära

Gamla yrken på foton

Den här lärresursen presenterar gamla yrken från mitten av 1800-talet till 1970-talet. En del av dessa yrken och yrkestitlar har försvunnit, men de grundläggande behoven bakom dem finns fortfarande kvar. Syftet med lärresursen är att presentera gamla yrken för eleverna och åskådliggöra förändringen och kontinuiteten i arbetet i Finland från slutet av 1800-talet till i dag.

Lärresursens målgrupp

Lärresursen är avsedd för undervisningen i samhällslära och i omgivningslära i årskurserna 1-6 i grundskolan.

Lärresursen stöder följande innehållsområden i den grundläggande undervisningens årskurser 1-6:

- Omgivningslära: I2 Vardagliga situationer och sammanhang, I6 Att bygga en hållbar framtid
- Samhällslära: I1 Vardagskompetens och kontroll över det egna livet, I4 Ekonomisk verksamhet

Lärresursens innehåll

Lärresursen inkluderar dessa anvisningar för läraren och en separat pdf-fil om uppgiften som kan laddas ner till eleverna och som innehåller de foton som ska användas i uppgiften. Uppgiften består av flera deluppgifter som kan göras i sin helhet eller i delar. Den första delen lämpar sig för elever i årskurserna 1–3. Den andra och tredje delen lämpar sig för elever i årskurserna 4–6.

Så här framskrider uppgiften

Del 1

Uppgiften kan inledas med en kort lärarledd diskussion:

- Vad arbetar dina föräldrar eller närstående med?
- Vilka andra yrken känner du till? Vilka yrken känner du till som kanske inte finns längre?

Avsikten är att eleverna efter de inledande reflexionerna ska sätta sig in i gamla yrken mer på djupet. Läraren kan ge eleverna pdf-filen eller visa bilderna framför klassen. Eleverna kan analysera fotona på egen hand eller i grupper. Eleverna antecknar sådana detaljer på bilden och/eller i gångna tiders yrken som väcker förvåning eller gör dem fundersamma. Till slut tar läraren upp frågorna för allmän diskussion.

Del 2

Det rekommenderas att den andra delen av uppgiften görs som ett grupparbete. Grupperna får själva välja vilket foto och yrke i pdf-filen som de vill studera närmare. Avsikten är att gruppen ska skapa en presentation om det valda yrket. Eleverna får själva fundera på hur de vill presentera yrket och utifrån denna infallsvinkel söka mer information på nätet. Läraren kan dock vid behov ge vägledande frågor som stöd för utarbetandet av presentationen. Till sist får eleverna presentera sitt verk i den form som läraren har valt (t.ex. PowerPoint, skådespel).

Läraren kan även uppmuntra eleverna att söka efter mer bildmaterial på Finna.fi. Mer material om temat finns även i Finna Klassrum. Se avsnittet "Tilläggsmaterial som stöd för undervisningen" i slutet av anvisningarna för läraren.

Exempel på vägledande frågor:

- Presentera ett yrke och undersök hur det har förändrats genom historien jämfört med i dag.
- Varför valde ni just detta yrke? Kände ni till yrket sedan tidigare?
- Vilka färdigheter har arbetet krävt? Har arbetet krävt en särskild utbildning?
- Vem brukade arbetet typiskt utföras av? Hade kön någon betydelse i yrket? Varför?
- Vilka verktyg användes? Skiljer sig verktygen från de som man använder i dag?

- Utövas yrket än i dag i Finland eller på andra håll i världen? Om ja, på vilket sätt har arbetet förändrats under åren eller jämfört med i dag? Om yrket har försvunnit, vad har det ersatts med? På vilket sätt utförs arbetet nuförtiden?

I presentationen kan det vara bra att tänka på hur yrkena syns i dagens samhälle. Eventuellt kan eleverna bifoga bilder av yrket i dagens miljö som de själva tagit. Med hjälp av bilderna kan eleverna öva bildbehandling genom att sammanfoga dem till presentationen. Ett annat alternativ är att söka efter en bild på nätet. Eleverna kan presentera sitt arbete i ett format som väljs av läraren (t.ex. PowerPoint, pjas).

Del 3

Uppgiften kan även integreras i undervisningen av övnings- och konstämnen eller till och med i en skolutflykt. Klassen kan tillsammans diskutera om det finns möjlighet att studera ett av de presenterade yrkena mer ingående och göra ett besök på en arbetsplats där man arbetar med yrket. Inför besöket kan klassen samla in intervjufrågor som de kan ställa till yrkesutövaren. Alternativt kan klassen besöka ett museum eller en utställning.

Tilläggsmaterial som stöd för undervisningen

Lärresursen grundar sig på materialpaketet "Gamla Yrken" som finns i Finna Klassrum. För den här lärresursen har man valt ut några exempelbilder ur det stora materialpaketet för att illustrera hur kulturarvsmaterial kan användas i historieundervisningen.

Du kan bekanta dig med materialpaketet "Gamla yrken" tillsammans med eleverna på www.finna.fi/klassrum.